

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta " " 50—
za četrt leta " " 26—
za mesec " " 9—

Jugoslavija

Plačano do

Licijalna knjižnica

Ljubljana.

Na pismene naročbe brez
pošiljatve denarja se ne
moremo ozirati.Naročniki naj pošljajo
naročnino
po nakaznici.Oglas se računajo po po-
storu in si-
ter 45 mm
za enkrat
rat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 19. Telefon
šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. — Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Velika manifestacija v Ljubljani odgo- dena iz zunanjepolitičnih razlogov.

Demonstrativen obhod primorske mladine.

Manifestacije, protesti, resolucije, demonstracije, grožnje, diskusije, debate, razgovori, govori . . . Valovi se vzpenjajo. V zadnji uri, ko smo že gotovi na življenje težkih zaslužjenih obsojecev, ko slutimo ono trdo sodbo Pariza, da bode nad en milijon naših bratov vklejenih v verige suženjske in pognanih pod tuji jarem, se opiramo za vsako bilko, da rešimo, kar je še mogoče rešiti . . .

Nestrpno smo pričakovali večer-
rajsnje v velikem slogu in v obširni
reklamni zasnovane manifestacije za
našo pošteno, sveto staro pravdo.

Ljubljana v jutranjih urah.

Življenje je valovilo v vsakdanjem
toku dalje. Kolporterji so nas spo-
minjali s svojimi naslovi listov na
popoldansko manifestacijo. Na voga-
lih raznobarnih kratki letaki različne
vsebine in bojnih gesel:

„Narod! Tvoja svoboda ni po-
polna, dokler živi le en brat pod
tujim jarmom!“ — Dalje navpično:
„Brez Trsta naša svoboda ni
popolna!“

Tretji lepak: „Koroški bratje
še niso rešeni!“

Poleg njega četrti: „Prekmurci
obupno čakajo rešitve!“

In vsem sta gotovo padla kratka,
jedernata lepaka v oči:

„Na pomoč umirajočim Gori-
čanom!“ . . . „Za Reko sploh ne
barantamo!“ . . . „Zahtevamo Dal-
macijo z otoki!“ itd.

Vse prodajalne in obrati so se
pripravljali, da popoldne zapro svoje
trgovine in obrate . . . Kolporterji ži-
vahno kriče: „Današnji shod je
odpovedani!“ Ljudje čitajo, raz-
mišljajo in se povprašujejo po raz-
logih odgovitve. „Iz razlogov
Stereotipen odgovor: „Iz razlogov
— zunanje politike!“

Zastava tržaških Slovencev.

Nekako ob 4. popoldne je postal
Marijin trg živahnejši. Tudi Zvezda
je začela kazati nevsakdanje lice.
Pred Prešernov spomenik prikorakajo
tržaški in primorski begunci. Nekdo
nosi priprosto, s črnim florum ovito
slovensko trobojnico s sulico sv. Justa
na sredi — zastava tržaških Sloven-
cev. Ljudje postajajo. — Kmalu se
zastava razvije in tržaška mladina
začne korakati, pevajoč narodno
himno, proti glavni pošti.

Povorka manifestantov proti itali-
janskemu pohlepu tvori spočetka
peščico mladih, odločnih ljudi. Povorka
se vije po Šelenburgovi ulici pred de-
želni dvorec na Kongresni trg, spri-
ti naraščajoča v vedno večji val demon-
strirajoče množice. Začujejo se prvi
klici proti naši neprijateljci, prvi klici
za slovenski Trst in Gorico, za Reko
in Primorje.

Pred deželnim dvorcem pri kande-
labru govori neki tržaški emigrant,
poudarjajoč, da naj bo današnja de-
monstracija mirna in dostojna, čeprav
je veliki shod prepovedan. Vsi znamo
in slutimo, da sta Trst in Gorica, da
so naše slovenske zemlje začasno iz-
gubljene, toda ne mirujemo preje, da
jih zopet osvojimo.

Čim mogočnejša postaja povorka,
ki se g blje polagoma po Wolfovi u-
lici zopet na Marijin trg. Prodajalne
so začeli zapirati. V hipu so bile ro-
lete potegnjene. Miroval je za trenutek
javni promet. Ko pride čelo povorke
do Prešernovega spomenika, že stoji
med frančiškansko cerkvijo in Urban-
čevo hišo močan policijski in vojaški
kordon, ki brani demonstrantom vhod
proti hotelu Unionu, kjer stanuje itali-
janska misija.

Pred rotovžem.

Na Mestnem trgu pred rotovžem
se strne tisočglava množica. Pred vhod
zastavonoša in množica zopet posluša

mirnega govornika. Zadone jugoslo-
vanske pesmi. Trenotno preruši to
svečano, tlho razpoloženje ostro žvi-
žganje, začuje se krik: „Doli z Italijo!“
Množica drvi proti pločniku, kjer gre
neki italijanski karabinjer v spremstvu
stražnika. Zgodilo se mu ni nič žalega,
absolutno nikako nasilje ali kaka te-
lesna poškodba. To je prvi incident.

Val demonstrantov se vali od tu
po Mestnem trgu — Turjaški trg —
Valvazorjev trg — Rimska cesta pred
palačo Deželne vlade za Slovenijo.
Tu govori mirni množici med drugimi
tudi neki Hrvat, reški emigrant.

Kritičen trenotek.

Med pevanjem, vzklikanjem se
množica vali dalje po Bleiweisovi
cesti mimo Narodnega doma k glavni
pošti, po Prešernovi ulici k izho-
dišču demonstrativnega obhoda na
na Marijin trg pred Prešernov spo-
menik, kjer je že stala številna mno-
žica ob straneh in na stopnjišču
frančiškanske cerkve.

Trg je napoljen demonstrantov.
Nekdo skuša govoriti. A v trenotku
nastane tik pred spomenikom živah-
no prerivanje, vzklikanje. Dvigajo se
pesti, palice, klobuki. Stražnik brani
dva Italijana. Nastane jako kritičen
moment. Nekateri silijo v italijanske-
ga oficirja-poročnika, ki se postavi
v zelo iz zivalno pozo, kar je
zelo razburilo kri demonstrantov.
Drugi, treznejši mire in svare pred
kakim neprenagljenim činom. Stražnik
je moral in bil prisiljen odpeljati oba
Italijana proti gori omenjenemu vo-
jaškemu kordonu. Tu sprejme oba v
svojo varstvo polkovnik Stibil-Vu-
kasovič, ki je zelo pomirjevalno
vplival na razburjeno množico.

Nad glavami množice pa so v
tem momentu frčali listki naslednje
vsebine:

Ljubljančani! Ljubljančanke!
— V soboto 14. rožnika 1919 po-
klonitev na gomili jugoslov. prvo-
boritelju dr. Kreku! Ob 18. uri
(6. zvečer) vsi na dr. Krekov grob
pri Sv. Križu.

Demonstrantje so se kmalu raz-
šli in tudi vojaški kordon je bil od-

stranjen na podvečer. Noč je bila
mirna brez vsakih incidentov. Javni
mir ni bil kaljen. Do izgredivov ni pri-
šlo. Demonstracija je bila mirna in
dostojna.

Manifestacije — demonstracije!
Resolucije — protesti! . . . Uspehi?
V teh usodnih dneh, ko se piše naša
sodba v Parizu, je umevno, da rodi
težko trpljenje naših zaslužjenih kra-
jev v masi izliv, da javno da duška
ogorčenju nad početjem mirovne kon-
ference; uveriti in zavedati pa se
moramo, da je materijalna sila še
edini argument, ki ga Pariz upo-
števa in uvažuje

Protest Slovenije!

Nadaljnje izjave, v katerih se naj-
odločneje protestira proti nasilnemu
krivičnemu irganju slovenskih mej, so
došle Deželni vladi za Slovenijo od
sledenih javnih in političnih korp-
oracij; Mestno županstvo Ormož; ob-
činski odbori občin Razvanje pri Ma-
riboru, Mokronog, Trebelno, St. Janž
na Dolenjskem, Črnomelj, nadalje iz
območja ptujskega okrajnega glav-
arstva občine: Breg, Dragovič, Drstelja,
Hajdin, Iršovci, Levanci, Ločič, Sv.
Marko, Obrež, Pobrežje, Rogatec, Ro-
goznica, Rodinci, Spuhlja, Središče,
Sv. Tomaž, Trnovci, Vareja, Vinte-
rovci in zdravilišče Rogaška Slatina.
Krajevne organizacije JDS: Rogaška
Slatina, Zagradec in St. Vid-Zatična.
(Ldu.)

FR. ZELENIK.

Carina in gospodarstvo.

(Konec.)

V Budimpešti in na Dunaju je
notirala pšenica navadno vedno za
carino več, kot pa na svetovnih trži-
ščih. Iz poročila poljedelskega mini-
strstva navedem cene z dne 28. junija
1913. V Budimpešti je notirala pše-
nica 26:24 v Londonu pa 20:12. V
kampanji 1906/1907 smo prvokrat
plačali okoli 120 mil. kron samo di-
ference.

Ti gospodje so že mnogo let
poprej sanjali o takih cenah in carini.

VLADIMIR LEVSTIK.

107. nadaljevanje.

višnjeva repatica.

»Svinja,« se je ognil Rovan. »Zdaj poznamo
tvoj idealizem!«

»Ne, ne, odgovori: če bi prišla?«

»Če bi prišla!« se je začelo kakor odmev iz
temne, vroče globine. »Če bi prišla . . . uh, da bi ti
jezik odletel! Zakaj ne premišljaš, kaj bo, kadar se
izpremeni luna v rozinovo potico in pade na zemljo?«

»To ni odgovor,« je silil Rožmarin, kakor bi se
mu bledlo.

»Molči! Tvoje trapaste pesmi so sladke in sli-
nave kakor polži spomladi, ampak tvoje srce je gnojna
jama. In zraven si budalo, da veš. Takšnim tičem
se ni treba streljati; tebe je ubil, kdor te je ustvaril.«

Zlovoljno je pograbil knjige in vstal. »Izpametuj se,
kapitalist; človeku se ne spodobi misliti po kravje,
če je prav gospodskih staršev sin. Pozabi Vido in
misli na matematiko. Do svidenja jutri!«

Odšel je z dolgimi koraki, uporno dvigaje glavo.

Rožmarin je kalnc strmel za njim; vse modre
besede so mu zvevale v glavi kakor tuja pesem in
nazori tovariša, ki je tiščal svoje hrepenenje za grlo
k tlom, so se mu zdeli nerazumljivi. Z zadoščanjem,
skoraj s ponosom je premišljal, da je »vse uničeno«
ter ponavljal sam pri sebi:

»Zaigral sem življenje; nezmislno je, propalo
in izgubljeno kakor barka brez krmila!«

Spominjal se je pripovedovanj svoje matere,
vnete bralke sentimentalnih romanov, kako se je
nameravala v mladih letih zastopiti iz nesrečne lju-
bezni; in trdno je sklenil, da umre po zgledu tolikih
razočaranih ljubimcev tudi on radevoljno smrti, s
svinčenim zrnom v srcu in Vidinim imenom na
ustnicah:

»Pomislil bi nanjo, vzdihnil in izprožil . . .«

Dočim je poet zaužival samega sebe v turobno
junaški pozi, se je zavalil njegov tovariš doma na
ogoljeno posteljo in skrivil ustnice v trpkem posmehu.
Nobena fraza mu ni prišla na um; zanj je bilo vse
tako preprosto in jasno. Da, vodil je tepčka za nos,
ker se mu je zdela Vida lepša brez tega oboževanja
— prav nič drugega ni bilo v njegovih mislih ves
čas. Hladnokrvno je tehtal pomen Rožmarinove ne-
sreče: rdeči as je bil uničen, preostajal je le še on,
brezupni, črni, siromak v pomečkanem klobuku in
ogoljeni obleki, brez lepih fraz, pesniške žilice in
romantičnih samomorilnih namenov, zato pa zmerom
pripravljen na vse. On ni sanjaril o dolgem ljubavnem
pismu, sestankih in poljubih; z molčečno vztrajnostjo
lovca na skalpe je zasledoval vsa sovražnikova pota,
ubiral korake za njim podnevi in opletal po Fran-
coskem nabrežju v teh koprnečkih junijskih nočeh.
Večkrat je videl smukati črnčevo in šoferjevo senco
v mesečini pod kostanji, tuintam tudi grofa, zavi-

ttega v plašč; ure njegovih nočnih izletov so mu bile
tako dobro znane in v vegastem plotu na koncu
stranske ulice je tičal tako poraben kol, da si je
upal v skrajni sili obvarovati Vido brez vse roman-
tike, po starodavnem, v njem še živem zakonu vaš-
kega masčevanja in vaške časti. Na koncu slehernega
tajnega togovanja se je občudoval v veličju te raz-
bojniške minute; čim bolj brezobzirno je postavljala
vse na preprosto, odločno karto sile in dejanja, tem
odrešilnejša se je zdela, tem bolj je mikala njega,
otroka narave, izmučenega po ležnjivi, brezdušni
omikanosti mestnih ljudi. Zaupal si je brezpogojno,
saj ni bil novinec v teh rečeh; prijatelji in sovražniki
v domačem kraju so cenili moč njegovih mišic in
na zadnjih počitnicah se je bil proslavil pred vso
okolico, ko je »nabil« sam cel tucat laških delavcev
ter jih gnal s polenom v roki pol ure daleč, v kazen
zato, da so se drznili prepevati zvečer na vasi. Dlan
so ga srbele, kadarkoli je srečal grofa na samem;
že zdavnaj bi si bil ohladil jezo, da ni bilo druge,
zavratne in škodoželjne misli, ki mu je dobila včasih
po možganih in obetala čudežno, vsem nepričakovano
rešitev. Dreječe Rovan je hranil to misel zase, čeprav
ga je razburjala čimdalje bolj in obsevala nekatere
njegove domneve z vedno verjetnejšo lučjo; šele
nocoj in le od daleč jo je naznačil Rožmarinu, ko
mu je dejal:

»Zapomnil sem si marsikaj; varovati jo hočem
grofa, ker je lopov . . .«

Ubiti gof žalostnega spomina Tisza, je že leta 1886 pisal: Prebivalstvo se pomnoži vsako leto za povprečno 400 000 duš in za toliko se zviša tudi konzum, n: glede na to, koliko se zviša povprečno na glavo. Z vsjo pravico tedaj lahko pričakujemo, da bo skupno carinsko ozemlje postalo prej ali slej konzumcijsko ozemlje, kateremu primanjkuje pšenice in bo tedaj ves vpliv varstvene carine v našo korist. To je bila morala madžarskih veleagrarcev.

Oglejmo si še nekoliko tostran ogrskih mej. V Avstriji so imeli višji dobiček iz višje carine le tisti posestniki, ki imajo najmanj 100 ha zemlje. Takih posestnikov je bilo v Avstriji le okoli 13.000. V Avstriji se je pridelalo okoli 48 mil. met. stotov zrnja. Ako odračunamo za odpadke za živino in za lastno vporabo kmetovalca nam ostane okoli 32 mil. met. stotov, ki so prišli v konzum nepoljedelskega konzumenta. Avstrijski veleposestniki (in teh je bilo le okoli 13.000) so dobili več za zrnje okoli 190 mil. K, smo tedaj avstrijskim in ogrskim veleposestnikom plačali na leto okoli 310 mil. kron več. To je bil že krasen dobiček na račun carine!

Popolnoma nepojmljivo je, da so se pustili avstrijski narodi tako grozno izkoriščati. Pa saj smo videli, da so se narodi dali goniti v svetovni vojni kot neumna živina v klavnico, da so poginjali za koristi nekaterih oseb. Seveda je taka podražitev življenja povzročila višje zahteve delavstva. Prav dobro se bode spominjali, da se je pred letom 1906 dobila lepa krušna moka po 14 v kg. Dobro leto dni pozneje je taka moka stala že 30 v. Pred letom 1906 si dobil par dobrih čevljev za 12 kron, ki je par let pozneje stal že 16 do 24 kron. Družina, ki je v letih pred 1906 dobro izhajala s 160 kronami mesečne plače, par let pozneje ni mogla izhajati s 400 kronami. Podraženje živil je potegnilo za seboj cene tudi drugih potrebščin.

Vsled vedno večje draginje je nastopilo pomanjkanje in beda. Trpelo je ljudsko zdravje. Porodi so se krčili, padalo je število otrok, naselila se je v delavskih družinah beda in pomanjkanje, ker zaslužki se niso v enaki meri povečali z draginjo.

Vse to trpljenje, vse to pomanjkanje, vsa ta draginja je tlačila ogromne množice revnega ljudstva le na korist maloštevilnim veleposestnikom. Veleposest in veleindustrija sta bogateli od krvavih žuljev proletarskih in polnili žepa s solzami namočenim denarjem milijonov stradajočih. To se je bilo avstro ogrsko gospodarstvo! Pa še se najdejo ljudje, ki vpijejo: živijo Karol in hvalijo Habsburgovce in njihovo koruptno vlado.

Omeniti še moram neko drugo posledico visoke carine. Vsled višje cene deželnih pridelkov je porasla

tudi cena zemlje in s tem se je povečala podlaga in možnost višjega zadolženja kmečkih posestev. Kmet je pri svoji trmi tudi lahkomišeln. Pri oddaji posestva je dajal otrokom višje deleže dedščine in tisti, ki je ostal doma na zemlji gospodar, je moral dajati večjo dedščino bratom ali sestram, je tedaj prevzel bolj obremenjeno posest. Seveda je dobival kmetovalec tudi višje dohodke iz svoje zemlje, toda teh višjih dohodkov ni investirjal zopet v zemljo, nego jih je porabil za sebe. Saj smo tudi pri nas videli vedno večjo potratno in la se je razpasla še v večji meri onkraj Leitha. Kakor je poročal na zborovanju ogrskega poljedelskega društva 14. febr. 1914 ravnatelj ogrske obrtne banke, so porasli hipotečni dolgovi na posestvih v letih od 1906 do 1913 na 4.400 milijonov kron. To so posledice visoke carine in če bi vojska ne rešila kmečke zemlje hipotek, bi v nekaj letih prišlo do ogromnega gospodarskega poloma. Morda bo ta ali oni si mislil, zakaj pišem le o Ogrski, zakaj ne vzamem za vzgled naših dežel. Temu povem v pojasnilo, da je Ogrska bila dežela, ki je največ koristi imela od visoke carine, tam se vidi natančno vpliv carine in tudi je bilo možno dobiti kolikor toliko zanesljive podatke. Vsekakor pa mislim naše dežele porabiti za snov posebnemu članku, kakor hitro bom nabral potrebne podatke.

Ne lastim si nobene sodbe in si ne domišljujem, da je moje mnenje merodajno, vendar si dovolim pripomniti, da če hočemo dvigniti vrednost zemlje, če hočemo imeti večji dobiček od nje, moramo dvigniti povprečni donos z boljšim, umetnejšim obdelovanjem, z vporabo umetnih gnojil itd., ker le tedaj bo slonela vrednost zemlje na dobri podlagi. Z visoko carino pa se to ne doseže, kar izpričujejo dovolj zgoraj navedeni podatki.

Skrajni čas pa je, da začnemo z resnim pretresanjem raznih gospodarskih vprašanj, da nas ne bodo našli popolnoma nepripravljene. Ne zanašajmo se na Srbe, ki imajo sicer izkušnje v takih vprašanjih, ali oni naših razmer sploh ne poznajo in bodo čakali na nas, da jim pridemo z izdelanimi načrti in nasveti na pomoč.

Moj članek bi ne bil popoln, če bi ne posvetil še nekaj besed industrijskim vitezom. Kakor sem že omenil, je Kestranek privolil v povišanje agrarne carine, če se zviša carina na industrijske izdelke. Zvišala se je carina na industrijske predmete in ker je tudi vlada kot tretji udeleženec hotela tudi kaj „profitirati“, zato je zvišala carino na kolonijalne proizvode. Nisem se zanimal prejšnja leta za predmete industrije, tedaj tudi nimam nobenih podatkov, da bi zamogel dokazati s številkami škodo, ki

so jo trpeli avstrijski narodi na korist židovskih veleindustrijev. Pečal sem se le z deželnimi in pozneje tudi s kolonijalnimi pridelki. Carina na kolonijalno blago je bila le finančna carina, je tedaj šla le na korist državni blagajni, tedaj kolikor toliko na korist splošnosti.

Ne morem opustiti še enkratnega poziva, da se začnimo baviti resno z raznimi gospodarskimi vprašanji! Ne bomo pa dosegli smotra in ne bomo imeli uspeha, če tega dela ne organiziramo. Vsi, ki razpolagajo s teoretičnim znanjem ali praktičnimi izkušnjami itd., bi morali se porazgovoriti in določiti načrt, po katerem bi se naj razpravljala in rešila gospodarska vprašanja. To zahteva korist nas samih, to zahteva korist naše domovine!

Svaka sila do vremena.

Gospod delegat ministrstva financ je v svojem nagovoru ob priliki zaprisege ljubljanskih nastavljenecv finančne uprave in sicer dne 17. maja t. l. priporočal tovarštvo in enotnost, ki vladajta med nami, hkrati pa tudi omenjal čiščenje umazanega perila, ki naj se opravi najpreje doma in če bi to v polni meri ne bilo mogoče — magari v javnosti.

Društvo finančne straže na Slovenskem ugotavlja, da mišljeno čiščenje z ozirom na nezadovoljnost in pomanjkanje organov finančne straže traja nekam dolgo časa in pričanja izvajati soglasni sklep občnega zbora z dne 18. maja t. l. Zateka se v javnost in uporablja s tem pravico, ki jo gospod delegat izrecno ni nikomur odrekel.

Za zboljšanje gmotnih razmer uslužbencev fin. straže je društvo fin. straže na Slovenskem predložilo poverjeništvu ministrstva financ dne 17. maja t. l. spomenico, koje usoda danes, po skoraj enem mesecu ni pojasnjena. V tej spomenici je orisan gmotni položaj uslužbencev finančne straže brez pridržka.

Uslužbenec z 10 službenimi leti, poročen, prejme mesečno z vsemi draginjskimi dokladami okroglo 400 K. Primanjkljaj za preživljanje družine znaša, ako ne živi samo solidno, temveč celo strada v pravem pomenu besede, najmanj 150 kron mesečno, družine z več nepreskrbljenimi družinskimi člani pa vsekakor več. Temu nasproti bodi ugotovljeno, da preje na ženska pisarniška moč, ki je neomogućena in se nahaja še le eno leto v provizorični državni službi, mesečne plače z draginjsko doklado skupno 300 kron, kateri znesek pa seveda za redno preskrbo z vsem potrebnim tudi ne zadošča.

Če se tedaj upošteva vztrajna, mukapolna in nevarna služba pri finančni straži, ki jo predpisuje pravilnik za isto na državnih mejah, težko

in čestokrat neprijetno pa v notranjosti dežele z ono pisarniške pomočnice pri kakoršnemkoli državnem uradu, je jasno, da je finančna straža za svoje službovanje plačana naravnost sramotno. Prebivalstvo se vestnega uslužbenca finančne straže — ogiblje, tihotapci in drugi zakonolomci ga pa naravnost črte ter mu dostikrat strežejo po življenju. Na ta način njegovo stališče nikakor ni zavidanja vredno, še manj pa v sedanjih časih, ko njegovi prejemki niti malo ne zadoščajo za najpotrebnejše.

Vse to povzroča nezadovoljnost, kateri sledi obup. Upanje, da se razmere zboljšajo gineva in mnogokateri, mesto, da bi posvetili vso svojo zmognost in pozornost v korist države, se bavijo z mislijo opustiti to slabo plačano in nehvaležno službo. Opetovano se je že po društvenih delegatih pri finančni upravi izrekla slutnja, da je izstopno sposobnejši organov iz službe finančne straže neizogiben. Boje se zablod in korupcije, do katerih v takih slučajih kot so danes, prej ali slej mora priti. — Drugi pa, ki ostanejo še dalje v tej službi udobnosti in dobrin — bodo morali seči po samopomoči in služiti v prvi vrsti svojemu žepu. Gospodje ne mislite, da se kaj takega ne da izvesti brez kazni! Imejte torej, dokler je še čas, tovarštvo in enotnost tudi v svojih srcih in besede postanejo enkrat meso.

Ako vam je za dobrobit države potem veste, kaj vam je storiti. Drugače pa netite korupcijo sami in ugonablajte državo, za katere procvit ste poklicani na prva mesta.

(Konec prih.)

Politični pregled.

p Konec koalicijske vlade. Izvrševalni odbor Jugoslovanske socialno-demokratske stranke je sklenil z ozirom na splošni položaj odgovoriti iz deželne vlade svoja zastopnika Prepeluha in Kristana. Toliko za danes.

p Konfidenti in denuncijanti. V Zagrebu se je meseca aprila ustanovilo posebno poverjeništvu za objavo liste konfidentov in denuncijantov pod bivšim avstro-madžarskim režimom. Poštena hrvatska javnost se zgraža, da to poverjeništvu namenoma zavlakuje objavo liste, dasiravno imajo v Zagrebu na razpolago veliko tozadevnega materijala. Nasprotno pa se pri poverjeništvu izgovarjajo, da ne obstoji noben imenik konfidentov. Zdi se, da gospodom pri tem poverjeništvu ni mnogo za poverjeno jim delo, kajti v teku dveh mesecev bi se vendar lahko našel vsaj en konfident, katerih je v Zagrebu kar mrgolelo!

p Svečani sprejem čehoslovaškega poslanika na belgrajskem dvoru. Belgrad, 12. junija. Prvi poslanik čehoslovaške republike na našem

Andrej Oset:

Prijatelju junaku Malgaju!

(Konec.)

Res je prihajalo potem vojaštvo na Koroško, toda toliko ne, da bi bilo mogoče zasesti Celovec. Večkrat mi je Malgaj dejal, da se mu zdi velikanske važnosti, da se zasede Celovec, da se vzame meščanom možnost, da kedaj na padejo in s tem bode tudi vprašanje Celovca naprej rešeno in bi v tem slučaju meja na Koroškem za Jugoslavijo veliko ugodnejše izpadla. Povdarjal je večkrat: „Gospodstvo polje je moj ideal in boli me, da se ne dobi nekoliko pomoči in dovoljenja, da smemo iti naprej. Sedaj bi šlo to lahko, pozneje, ko bodo Nemci zgrabili „mačka“ in začeli zopet dvigati glave in dobiti časa, da organizirajo svoje vojaštvo z brezposelnimi delavci in od nas odpuščenimi uradniki. bodo večje težave in žrtve...“

Malgaj je bil več časa povejnik v Velikovcu in sploh koroških čet na Koroškem, toda aktivnim avstrijskim častnikom, ki so ob času največjih težav, s katerimi se je moral Malgaj v začetku boriti, menda ta „slava“, ki jo je Malgaj žel, ni bila všeč in došli

so ter prevzeli poveljstvo, junaka Malgaja pa poslali nazaj v Guštanj, kjer je bil poveljnik celjskega oddelka, ki je imel skrbeti za red v mežiški dolini.

To svojo nalogo izvršil je v polni meri in ker mu kot marljivemu človeku in narodnjaku to ni bilo dovolj, je začel delovati tudi za izobrazbo svojih rojakov na Koroškem in sicer s prirejanjem gledaliških predstav, shodi itd. Izvežbal je tudi koroške slovenske fante, ter je ob priliki zaprisege koroških vojakov bil združen v Guštanju tudi veliki jugoslovanski shod, ki se je razvil v krasno manifestacijo, za ujedinjeno Jugoslavijo. To nam je dalo pogum, da smo pozneje vsako nedeljo imeli velikanske jugoslovanske shode pod milim nebom, ki so se obnesli tako krasno, da je bilo povsod na tisoče ljudi in velikansko navdušenje.

Ob tej priliki naj omenim še to, da je Malgaj prišel na Koroško kot nadporočnik in da se ga je pozneje za njegove zasluge za Koroško in hraber uspešni nastop v Velikovcu predlagalo za kapetana. Katerim navoščljivim gospodom v zaledju pa se je posrečilo to imenovanje preprečiti,

nam ni znano, a to vemo, da bi bil Malgaj nameravano povišanje v vsakem oziru zaslužil.

Skromni Malgaj pa se zaradi tega ni razburjal, ampak delal je v vojaškem in narodnem oziru naprej. Kadar je peljal v Celje ali Maribor, prinesel je s seboj knjige in brošure ter ni štedil z lastnim denarjem, da je kupoval knjige in časopise za svoje vojake. Njegov oddelek je imel vse slovenske liste v desetih iztistih naročene, da so jih njegovi vojaki čitali. Med njegovim moštvo ni bilo boljševiskega duha, ampak narodna zavednost. Iz lastnih sredstev je ustanovil in začel izdajati list Jugoslovanski Korotan in njegovi vojaki so ga širili po Mežiški dolini.

Uspeh se je pokazal, da je pri ljudskem glasovanju za Jugoslavijo ali Nemško Avstrijo bilo oddanih 99% glasov za Jugoslavijo. Vojaštvo in ljudstvo je bilo zavedno, zadovoljno in srečno.

Meseca aprila mi Malgaj sproži misel, da bi se vršila v Guštanju velika Narodna slavnost, ki smo jo določili za 18. maja. Slavnost je bila zamišljena v večjem obsegu in zagotovljena so bila razna sokolska, pevška

in druga društva ter razni govorniki in predstave.

Toda prišli so katastrofalni dnevi v začetku maja. Z britkostjo v srcu sva se z Malgajem pogovarjala o padcu Velikovca v nemške roke. Čudil se je, da še ga ne obvesti, da bi šel na pomoč, prosil je in javil, da čaka na povelje. Nemci so napadli Dravograd in dobil je povelje, naj gre s svojo posadko dne 3. maja v Dravograd. Izbral je svoje vojake in prišel ponoči mimo moje hiše. Delala sva načrte ter sem občudoval njegovo iznajdljivost in hrabrost. Pri slovesu mi pravi, Švabi ne smejo dobiti slovenske Koroške in branil jo bom do zadnje kaplje krvi. „Ce pa padem za našo lepo jugoslovansko domovino, prosim tebe, ki sva si prijatelja in rojaka in ki sva cel čas na Koroškem skupaj delala, da imaš skrb, da bo moje truplo prepeljano v najin rejstni kraj St. Jur ob juž. žel. Moja mater, brate in sestre pa tolaži in naj se zavedajo, da je lepše dati življenje za Jugoslavijo, kot pa če bi bil padel prej za našo mačeho Avstrijo.“ — Stisnil mi je krepko svojo junaško pest in zgnil z navdušenimi vojaki v temo proti Dravogradu.

dvoru, gospod Kalina, je izročil včeraj ob 11. dopoldne v svečani avdijenci svoje poverilnice prestolonasledniku Aleksandru. Navzoči so bili od ministrstva za zunanje stvari pomočnik ministra g. Gavrilovič, izredni poslanik od dvora — šef dvorne pisarne gosp. Balugžič, izredni poslanik in polnomočni minister v Atenah, poveljnik kraljeve garde polkovnik Zivkovič, zastopnik prvega adjutanta generalštabni polkovnik Trifunovič, dvorni maršal polkovnik Damjanovič in ostali častniki kraljevega dvora. Tekom svečane avdijence so bili izmenjani zelo pristranski govori. Gosp. poslanik je bil sprejet z vsemi častmi, ki pripadajo njegovemu visokemu činu. (Ldu)

p Italijani in konferenca šem. Pod naslovom „Celovec okupiran! — prinaša rimska „L' Idea Nazionale“ z dne 9. junija t. l. sledeče: „Vsled srbske okupacije Celovca posluje odslej koroška vlada v Špitalu ob Dravi.“ K temu poročilu pristavlja sledeči komentar: „Jugoslovani se smejejo platoničnim „veto“ antante in ne izgubljajo časa. Ta vest, katero smo morali po zadnjih dogodkih vsak trenutek pričakovati, se potrjuje danes oficijelno. Kaj pravi k temu antanta? Kaj pa delajo pooblaščenec, ki so se sestali v Celovcu ali Kranju? Kaj dela, predvsem, italijanska delegacija na konferenci šem . . . (v Parizu).“

p Italijani in resnica. Iz Zadra poročajo, da so italijanske okupacijske oblasti internirale znanega italijanskega radikalca, dr. Stala Boxicha (Božiča!) ker je povedal angleškimi častnikarjem resnico o Zadru in njegovi okolici.

p Rusko-jugoslovanski odbor. V Zagrebu se je ustanovil Rusko-jugoslovanski odbor, kateremu načeljuje zagrebški župan dr. Srkulj. Namen tega odbora, v katerem so zastopana vsa hrvatska kulturna društva je, da pomaga ruski inteligenci, ki so jo boljševidi pognali iz Rusije. Hvaležnost zahteva, da se izkaže tem ljudem, ki so veliko pripomogli do svobodne Jugoslavije, vsesestranska naklonjenost. Samo preko Odeše je zbežalo okoli 300.000 ruskih inteligentov, ki so brez vsakih sredstev. — V Jugoslaviji živi okoli 30.000 teh beguncev, ki bi se radi preko Avstrije vrnili na Finsko, toda Nemška Avstrija ne dovoli prevoza. Dolžnost nas vseh je, da olajša vsak po svoji moči bedo ruske inteligence v prognanstvu, ki bodo gotovo storili vse, da se velika slovanska Rusija kmalu reši boljševidske strahovlade. Saj vemo, da brez velike demokratične Rusije ne more biti govora o konsolidaciji svetovne politike.

Pri Dravogradu se je bil drugi dan ves položaj na fronti zboljšal toda v nedeljo zvečer ponoči začeli so prihajati iz Globasnice itd. begunci in v pondeljek je vse drvelo nazaj. Bile so kritične ure, begunci, vojaštvo in orožništvo je drvelo nazaj in naenkrat se prikaže po cesti od Dravograda proti Guštanjun junak Malgaj in njegov oddelek.

Šel je Nemcem nasproti in v svojo smrt.

Zakaj se ga je pustilo bojevati se s samimi 14 možmi in zakaj se tudi njemu ni ukazalo, naj se s svojo peščico vojakov umakne, o tem se bode še pisalo. Raziskavati bode zlasti, kako je častništvu zgubilo glave in kako po nepotrebnem je papir nadporočnik Malgaj, ki je bil malone edini na svojem mestu. Za danes o tem rajši molčimo, ker je stvar končana, a ne bode pozabljena.

Junak Malgaj med koroškimi Slovenci ne bo nikdar pozabljen.

Dragi Franjo! Kakor hitro pa maščujemo Tvojo smrt, bomo Tvoji želji ustregli in prepeljemo Teje hrabro truplo, kakor si želel, v lepi slovenski Št. Jur ob juž. žel. Dotlej pa spavaj sladko v zemlji, ki si jo tako ljubil, da si dal svoje življenje za njo. O Gosposvetskem polju pa snivaj, dokler se ne uresniči Tvoje želje: Celovec in Gosposvetska morata in bosta pripadala Jugoslaviji.

Ledenice na Koroškem.

(Izvirno poročilo 13. junija 1919)

Ledenice je prva in poslednja postaja od Področnice proti Beljaku, ki je v naših rokah. Naše ljudstvo je neizmerno navdušeno, da je na koncu koncev vendar le prišlo pod Jugoslavijo. Nasproti nam ni nikake nemške vojske več nego samo boljševidske bande, ki streljajo in ropajo po vaseh v nevtralnici coni in delajo vpade tudi čez pravo demarkacijsko črto. Tako so danes te bande streljale na naše kmečko ljudstvo, ki je pri Ledenicah obdelovalo polje. Krivo temu je poleg drugega tudi to, da naše vojaštvo ni zasedlo po pogodbi o premirju določeno demarkacijsko črto, ki gre ob meji rožeškega sodnega okraja t. j. od gore Kepe dolj ob potoku Borovnici do Baškega jezera od tod dalje po grebenu Tabor do Drave. To je edino pravilna črta ne samo iz političnih nego tudi iz čisto vojaških ozirov ne pa sedanja, ki gre tik kolodvora Ledence direktno na Rožek.

Ljudstvo z vso odločnostjo zahteva nadaljnega prodiranja na Beljak in Ziljsko dolino. Italijanska zmija (kača) ki se vije ob naši sinji Adriji ima konec svoje glave v Beljaku. Na to glavo treba stopiti s silno nogo do njenega vratu na Predilu. Ko se bo to zgodilo, se bo njeno požrešno in jadno truplo zvilj tako, da bo padlo na onstran morja. Torej vsake ure je škoda. Priložnost je tu. Naprej na to veliko delo, katero moramo in moremo dovršiti samo mi Jugoslovani, ki smo zato poklicani. Takrat bo pa tudi razvozljan voz in v Parizu in utrujeni svet bo rešen kakor imperjalizma tako tudi boljševidizma.

Pokrajinske vesti.

kr Zidani most. Upamo, da je gospodu Smoletu Ludoviku v Sevnici njegova podružnica v Zidanemmostu le vendar toliko donašala, da si bo omislil tam slovenski napis. Z „Ludwig Smole“ vendar ni ves Zidanmost zadovoljen. Skrajni čas bi že bil. — Sitnež.

kr Radgona, 7. rožnika 1919. Tukaj je umrl v četrtek ob 21. uri nagle smrti orožniški vodja J. Jazbec, doma iz Zibizle pri Smarju. Pogreb se vrši dne 8. t. m. Ne rekli bi nič, če bi ga bil umoril sovražnik; padel bi za domovino — saj so sedaj taki časi in pa tukaj, ko so tla še takorekoč vroča — samo to obžalujemo, da je storil smrt tako po nedolžnem in tako tragično: zabodel ga je v arec z bajonetom neki nadporočnik hrv. karlovaškega pešpolka, ker mu ni salutiral (ob 21. uri, ko je že napol temno!) in zato, ker je že nosil zvezde na ovratniku. Če je to dejanje kaznjivo s takojšnjo usmrtiljivo, naj odloči pristojna oblast, kateri pride ta dogodek itak na ušesa. Ljudstvo je radi tega dogodka jako razburjeno in govori o tem že vse mesto. Nekako pred letom dni so padle pri nas nedolžne žrtve — za očiščenje tučevega jarma in za ustanovitev mile nam domovine — a danes, ko jo imamo — zakaj je padla ta žrtev? Dobri ljudje, določite! Jazbec zapušča mater in edinega brata. Iskreno sožalje!

Vojnik, pošta šte. 554/prez-19. Vse stranke katere so vplačale do dne 21. do vsčevši 28. majnika t. l. pri tem uradu kakšen znesek bodisi potom nakaznic, bodisi položnic, se naj nemudoma zglasijo s prejemniki pri poštnem uradu Vojnik.

V Ljubljani, dne 11. junija 1919.
Višji poštni ravnatelj: Dr. Debelak.

Dnevne vesti.

dn Fantje Kr. alpinske čete najodločneje protestirajo govoricam, ki jih gotovi faktorji širijo, češ da se je naš g. kapetan Badura dal ujeti sovražniku. Ker poznamo vsi njegovo narodno mišljenje in neumorno delo za našo sveto stvar, mu izjavljamo tem potom največje zaupanje in spoštovanje. Dal nam Bog dosti takih junakov. Fantje Kr. alpinske čete.

dn Prepoved uvoza bankovcev po 5 K in 10 K, ki jih izdaja ogrska sovjetska vlada, in prometa s temi bankovci. Po naredbi gospoda finančnega ministra I. broj 1472 z dne 30. maja 1919 je prepovedan uvoz teh navedenih bankovcev v ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in prejemanja takega denarja kot plačilno sredstvo v privatnem in javnem prometu.

dn Album italijanskih nasilstev, ki jih vidi ali doživi, naj napravi vsaka družina, vsaka vas, županija, občina ter jih spravi čez mejo, kjer bi naj nabiral gradivo poseben odbor. Rabili bomo, ko obračunimo s figovci.

dn Postajni odpravniki obeh železnic, kateri se čutijo po osnutku nove službene pragmatike prizadeti, to je: da ne morejo pogojev izpolniti, se vabijo za dan 18. t. m. ob 13 uri na sestanek v Ljubljano v gostilno pri Novem svetu. Zadržani tovariši, naj izročijo odhajajočim pooblastila. P.

dn „Narodni Socijalist“ je edini slovenski tednik, ki zastopa vsestranske koristi narodnega delavstva. Danes je izšla 7. šte., v kateri je vse polno zanimivih stvari za vsakega. Posamezna številka stane 40 v in se dobi v vsaki trafiki. Naročnina znaša letno 16 K, pol leta 8 K in četrt leta 4 K. Naročite si takoj „Narodnega Socijalista“!

dn Trojna aleluja. (Zbirka pesmic) Velikonočni zvonovi, Zvončkov spomladni glasovi, Glasbila sprave, miru in sloge, V soglasje vse uglasbite kroge! Vsaki hiši, vsem prebivalcem jugoslovanskega ozemlja posvečuje Matej Stergar. Cena 50 vin. v korist družbi „Svoj dom“. Dobiva se po vseh knjigarnah v Ljubljani, pri vseh knjigotrcih, kjer Jugoslovani, Ljubljana 1919. Kupuj, priporočaj, razširjaj se glas, ki godje in poje za srečnejši čas!

dn Beguncem. V Goriško sta se na prigovarjanje vrnili 4. maja družini Simčič in Sveszyk iz Gunjač pri Gorici. Še danes so stara mati, 4 hčerke in majhni otroci v vagonu v Trstu in sičter brez sredstev v hujši druginji ko pri nas, a možki internirani v Kopr. Jakob Sveszyk je povrh še podanik poljske republike. Lahko kdo zanj kaj stori? Mož je tega vreden. Italijani pošiljajo agente, da izvabljajo naše ljudi. Toraj pozor!

dn Dopisnik, ki nam je svoj čas poslal dopis o najdeni sliki „Ljubljanskih oberkazinetov“, naj se blagovoli nemudoma zglasiti v našem uredništvu.

dn Razkrinkani Habsburžani. Celoten roman grofice Larischeve „Moja preteklost“ izide kmalu v naši založbi. Cena knjigi bo samo 5 kron.

dn Razglas. Po sklepu „Internationale Liquidierungskommission“ se mora z 28. februarjem 1919 vpokojiti vse gažiste bivše avstro-ogrske vojne mornarice, inkluzivno gažiste brez čina. Izvzeti so samo oni, kateri so že prevzeti v državno službo jedne na novo nastalih držav. Ker potemtakem „Liquidierendes Kriegaministerium - Marine-sektion“ od 1. marca počenši ne izplačuje več aktivitetnih pristojbin, je v lastno korist vseh gažistov, oziroma gažistov brez čina bivše avstro-ogrske vojne mornarice ako prijavijo v prošnji na „Liqu.Kr.Min. Marine-sektion“ vse morebitno še potrebne podatke za odmerenje pokojninskih dohodkov. Za tozadevne prošnje so na razpolago tiskovine, katere se dobivajo pri „Liqu.Kr.Min. Mar.Sektion“, pri „Likvidaturi ratne mornarice za mirovine u Zagrebu, Rodolfova vojarna“ in pa pri podpisnem uradu. Oni gažisti bivše mornarice, kateri so že prevzeti v državno službo jedne na novo nastalih držav in katerih se vsled tega sedaj more upoštevati za vpokojitev morajo poslati „Liqu.Kr.Min.-Mar.Sektion“ službeno potrdilo, da so od države nameščeni. Prošnje in potrdila morajo dospeti najkasneje do 30. junija „likvidaturi ratne mornarice za mirovine u Zagrebu“, katera jih bode potem skupno poslala na Dunaj. Prošnje in potrdila za gažiste (gažiste brez čina) iz Slovenije sprejema v svrhu nadaljne odpreme podpisani urad, ako se vpošljejo do najkasneje 25. junija 1919. Evidenčni in informa-

tivni urad za mornarico, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

dn Kvas. Vedno se čuti pomanjkanje kvasa in se dobi istega le v verižni trgovini za ogromne svote. Na primer: 1 dkg za 2 K, (toraj 1 klg 200 K), če prav 1 klg kvasa v tovarni stane samo 15 K in bi se po določeni ceni imel prodajati po 18 K. Hotel sem se prepričati, kaj je temu krivo in sem dobil tozadevno v taki tovarni upogled, ker sem vedno sumil, da o zakrivi tovarna. V moje začudenje najdem, da tovarna proizvaja dovolj kvasa, da isti preostaja in, da tovarna nič ne zakrivi. Ko se po vzroku pobrigam dobim predložene razdelnice posameznih okrajnih glavarstev, kateri so naravnost unikum svoje vrste. Ko vidim, da se nahajajo na odpušljajni tabeli razne opombe, se mi je tozadevna korespondenca predložila, iz katere sem se moral prepričati, da izkazani trgovci sami to zakrivijo, ter, da se tako vsled tega več zabojev dnevno vrne, kar povzroča ogromno izgubo poštnih pristojbin za tovarno. Da pa oni, ki bi pošteno prodajali, na večkratno naročilo in prošnjo ne dobijo kvasa, je kriv odlok glavarstva, da se drugemu ne sme poslati. Prišel sem na vsled, da tak trgovec, ki je dobil sled tabele kvas, istega ni prodajal ampak ga dal v roke verižniku. Tem razmeram se mora napraviti konec, in se bo stavil vladi tozadevni predlog.

Spomenik Malgaju!

Našemu domačemu junaku v borbi za osvobojenje domovine, Franc Malgaju, nadporočniku, ki je dal svoje mlado življenje za naše ideale, nameravajo rojaki iz Št. Jurja ob juž. žel. postaviti trajen, dostojen spomenik.

V ta namen se je osnoval odbor zanesljivih mož v Št. Jurju, ki nabira prispevke. Prva zbirka med domačini je donesla takoj okoli 1800 K. Vsi smo ljubili in spoštovali vrlega našega vzor-junaka Malgaja in silno nas je vse potrla njegova, dasi idealna smrt. Zato s tem pozivljamo tudi vse druge rodoljube, da doprinesejo darove za podviganje dostojnega spomenika našemu vrlemu junaku. Spoštujemo najbolje in najpožrtvovalnejše naše može, in če jih nismo bili vredni!

Prispevke je vposlati blagajniku odbora za Malgajev spomenik gospodu učitelju Alojz Recelj-u v Št. Jurju ob Južni železnici.*

Dragotin Kveder, tajnik.

* Tudi naše uredništvo sprejema prispevke.

Ljubljanske vesti.

I Finančni minister v Ljubljani. Danes dopoldne dospe v Ljubljano finančni minister dr. Momčilo Ninčič v spremstvu raznih referentov. Dva dni se je mudil v Zagrebu, kjer je imel koferenco z zastopniki denarnih zavodov glede ureditve valute.

I Ruska misija pride v Ljubljano. Danes z večernim zagrebškim vlakom dospe v Ljubljano ruska misija pod vodstvom grofa Bobrinskega. Misiji priredi mesto slovesen sprejem. **I 4% državno posojilo.** Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani je bilo podpisano M 4867 000 4% državnega posojila.

I Šolskemu vodstvu II. mestne deške šole! Prejeli smo pritožbe, da nekatere mlade učiteljice za vsako malenkost pripravajo čez opoldne uboge malčke iz I. razreda, ki po 3 in pol urnem pouku že komaj čakajo, da pridejo zopet do bornega kosilca. V nekem višjem razredu pa poizkuša neki učitelj utepati učencem pedagogiko s palico v glavo. Ne vemo, kako se bo to obneslo, posebnega upanja nimamo in bi želeli nekoliko več obzirnosti s stradajočo mladino.

Prizadeti starši.

I Natečaj. Pri pokrajinskem odboru za zaščito dece v Ljubljani se razpisujejo 4 mesta konceptnih, pogodbenih ali pragmatičnih državnih uradnikov s plačo IX.-VII. činovnega razreda. Z dokazili sposobnosti oprem-

ljene prošnje je vložiti do 30. t. m. pri poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani.

I Zasluzena kazen. Včeraj je bil pri sodišču obsojen bivši avstrijski stotnik Rudolf Lassnig, bivajoč v Wolfovi ulici 1. radi razžaljenja časti na 4000 K (štiritisoč kron) globe ali 20 dni poostrenega zapora.

I Strokovo in podporno društvo trgovskih in podjetniških uslužbencev v Ljubljani ima v nedeljo dne 15. junija ob 9 uri na Rožniku sv. mašo za vse umrle člane. Vse člane in prijatelje društva vabi k obilni udeležbi odbor.

I Koncert se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. na vrtu „Narodnega doma“ ob 15:30 uri. Svira orkester „Dalibor“. V slučaju slabega vremena pa v prostorih „Narodnega doma“.

Izpred novomeške porote. Nesreča v verižnih kupčijah rodi — hudodelca.

Novomesto, 12. junija 1919.

Včeraj, dne 11. t. m. je pričelo poletno porotno zasedanje novomeške porote. Kot prvi se je moral zagovarjati bivši šofer v avstroogrski armadi Jožef Medvešček iz Ključevca pri Krškem zaradi hudodelstva tatvine. Iz obravnave posnemamo sledeče: Pred vojno je obtoženec bival v Nemčiji, a kot šofer je služil med vojno v avstroogrski armadi. Po polomu in demobilizaciji ni imel nobenega primerne posla, odšel je na dom svoje matere ter se lotil kupčij z živili, v kar mu je mati posodila 2200 kron. Obtoženec je kupoval živež na Hrvaškem in ga prodajal v Maribor.

Usodopolno prenočevanje v hlevu.

Pri teh verižnih kupčijah obtoženec ni imel sreče. Oblasti so mu štirikrat zaplenile na Hrvaškem nakupljeni živež. Tako je prišel ob ves denar. Potrč, obupan in brez denarja se je vračal domov. Na poti ga je prehitela noč. V vasi Čimerno pri Trbovljah je prenočeval dne 18. aprila t. l. v hlevu posestnice Polone. Ponoči je vstal, odpel par, 10.000 kron vrednih volov ter jih pognal proti Celju z namenom, da jih proda.

V Laškem pa so ga o tatvini obveščeni orožniki prijeli in oddali sodišču.

Obtoženec dejanje skesano priznava.

Obsodba.

Na podlagi krivdoreka porotnikov je sodišče obsodilo Jožefa Medveščeka zaradi hudodelstva tatvine na eno leto težke ječe. — Porotne obravnave se nadaljujejo.

Zadnje vesti.

Kralj Peter I. se vrača v Srbijo.

Belgrad, 13. junija. (Izv. por.) Kralj Peter se v kratkem vrne v Srbijo. Svoj letni stan bo imel v Aranjelovcu.

Buren ministrski svet.

Zagreb, 13. junija. (Izv. por.) Današnji „Obzor“ javlja iz Belgrada: Včeraj dopoldne je došlo na seji ministrskega sveta do jako ostrega nastopa med ministrskim predsednikom Protićem in notranjim ministrom Svetozarom Pribičevićem. Pribičević je razburjen zapustil sejo in se z avtomobilom odpeljal domov. Politični krogi in vsa javnost živahno komentirajo Pribičevićev exodus. Z največjo napetostjo pričakujejo jutrišnje seje Narodnega predstavništva. Odločitev na jutrišnji seji leži v rokah strank, ki niso v demokratski zajednici.

Politični shodi v Bosni.

Zagreb, 13. junija. (Izv. por.) Kakor poroča belgrajska „Pravda“, je vlada dovolila za Bošno in Hercegovino politične shode.

Nov črnogorski list.

Cetinje, 13. junija. (Izv. por.) Danes je izšla prva številka novega lista „Narodna Riječ“ kot organ črnogorske omladine, da paralizira protidržavno delovanje raznih Italiji prijeznih elementov, zlasti na onih, tujim vplivom eksponiranih krajih.

Plovitev po Donavi pod mednarodno kontrolo.

Belgrad, 13. junija. (Izv. por.) Vrhovni svet v Parizu je odločil, da se plovitev po Donavi postavi pod mednarodno kontrolo, katere šef bo admiral Trubrich.

Brzovjavne pristojbine.

Zagreb, 12. junija. „Narodne Novine“ prinašajo razglas iz poštnega brzovjavnega ravnateljstva, da znaša v tuzemskem prometu brzovjavna pristojbina za vsako besedo 6 par ali 18 vinarjev. Minimalna pristojbina je 60 par ali 180 vinarjev. Pristojbina za nujne brzovjavke je trajna. (Ldu)

Generalna stavka v Franciji.

Delavci za izvedbo Wilsonovih načel.

Berlin, 12. junija. (DunKU — zakasnelo). „Deutsche Allgemeine Zeitung“ poroča iz Haaga; „Nieuwe Bureau“ javlja glede stavk na Francoskem: Dejstvo je, da zahteve francoskih delavcev niso samo industrijalne, temveč tudi politične. Francoski delavci se drže odločno. 500.000 stavkajočih kovinarjev zahteva obnovitev mirovne pogodbe na podstavi 14 točk Wilsonovih. Tudi stavka 50.000 rudarjev na severnem Francoskem in izraža svoj gnus nad mirovno pogodbo. Delavci pariške podzemeljske železnice povdarjajo, da ni mogoče izhajati s 7 in pol franki na dan. Enako se izražajo tudi stavkajoči uslužbenci prodajalnic in zalog, dobivajoči komaj po 2 in pol franka na dan. Francoski železniški delavci so sklenili, da popolnoma ustavijo obrat, ako bi se poslale čete na Rusko.

Aprovizacija.

a Nakazila za moko naj si preskrbujejo peki v pondeljkih oz. petkih, trgovci pa v sredo in soboto, vselej ob devetih dopoldne v mestni posvetovalnici. V nujnih slučajih izdajajo se nakazila vsaki dan — izvzemši v torkih — od enajste do dvanajste ure dopoldne.

a Sol se nakazuje — dokler je še kaj v zalogi — izključno le v torkih od 8.—11. ure dop. v mestni posvetovalnici. Brez legitimacije soli ni dobiti.

a Ameriška akcija za poboljšek prehrane revnih otrok do 14. leta. V kratkem se bode za otroke do 6. leta razdeljevalo ameriško kondenzirano mleko, kakao sladkor in riž; otroci od 6 do 14 leta pa bodo dobili kuhan kakao v šoli oziroma v zavodih. Po dosedanem proračunu odpade na vsacega otroka 8 pušic kond. mleka, 1/4 kg kakava, 1/2 kg riža in 1 kg sladkorja, kar je določeno za 24 dni, ker mestna aprovizacija ni dobila toliko blaga kakor ga je bilo prvotno določenega. Kedaj se bode delilo ozir. kakao v šolah, se objavi v listih, učencem pa za naznani šolsko vodstvo. Opozoriti pa je treba že sedaj, da so ta živila določena le za otroke in ne morda tudi za druge člane rodbine, ter da bodo matere porabile to blago, edino le za otroke, katerim je namenjeno. Ker pa so navodila o uporabi mleka na pušicah tiskana le v angleškem jeziku vsled česar bi ga morda nekatere matere nepravilno uporabljale naj služijo sledeča navodila. V vsaki pušici je 45 dkg kondenz. mleka, ki je določeno za 3 dni, tako da se, uporablja za otroke dnevno 15 dkg kond. mleka. Mleko naj se pri kuhi primeša še enkrat toliko raje pa še nekaj več vode. Razredčenemu kuhanemu mleku se pridene 2 dkg kakao in 4 dkg sladkorja. Kdor pa hoče ta priboljšek otroku dalje kakor 24 dni dajati — si lahko uredi po svoji. Za dojenčke pa je treba dati več vode in sicer: Za otroka:

V 1. mesecu 7 delov vode.
2. " 6 " "
3. " 5 " "
4. " 4 " "
5. " 3 " "
6. " 2 " "
7. mesecu in pa za starejše otroke pa kakor je zgoraj povedano.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.*

Važno za salonski orkester.

Radi subskripcije na novo izdanje glasb za orkester od komponista Ant. Jakla, naj se p. n. interesentje blagovolijo obrniti na trgovino z muzikalijami

Kleimayr & Bamberg v Ljubljani.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano“ nobene odgovornosti.

Proda se:

Prodajam nekaj vagonov trdih borovih in smrekovih desk R. Novak Tegethofov trg 3. Maribor. 775

Proda se razno pohištvo po primerni ceni. Ogleda se lahko dopoldne od 10 — 12 ure na Bregu št. 18, II. nad.

Proda se čisto nov voz na oljate osi in nova rujava konjska oprema: pri Ivanu Črne, sedlar Zg. Šiška. 766

Sveža jajca nudim po 65 vinarjev komad Ed. Suppanz, Pristova, Slovensko Stajersko. 759

Proda se iz proste roke nekaj dobro ohranjenega pohištva. Pavla Činejc, Pred škofijo št. 7, I. nadst. 782

Piano - Avtomat, dobro ohranjen, krasno delo se prod. Naslov v upravn. lista.

Konj, 8 let star, 160 pesti visok, za težko in lahko vožnjo se prod. Stari trg 19, Ljubljana, pritičje. 781

Sodi, popolnoma novi, nerabljeni, od 60—3500 litrov vsebine se takoj zelo ugodno prodajo. Pojasnila daje Ign. Andrašić, Kranj. 779

Prodajam nov površnik, salonsko svetilko in drugo. Naslov v upravn. listu. 786

Kupi se:

Kupim hišo v mestu z vrtom ali dvoriščem. Tudi dobro ohranjen šivalni stroj se kupi. Ponudbe pod F. 38 na upravo lista. 761

Službe:

Dekle iz dežele, 18 let stara, močna zna šivati išče primerno službo v Ljubljani. Več v upravi lista. 884

Služkinja k 2 osebama v Celju se sprejme. Natančna pojasnila se dobe v Ljubljani, Gradišče 7, I. nadstropje, levo. 785

Išče se vrtnar, oženjen, vojaščine prost, znanje slovensščine in nemščine s takojšnjim vstopom. Plačilni zahtevki, starost in spričevala na Emil Peunik, Šostanj, Jugoslavija. 772

Gospodična, ki je skozi 5 let samostojno vodila večjo trgovino na deželi, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter strojepisja, išče službo za 1. julij, kot kontoristinja, blagajničarka ali prodajalka v večji trgovini; najraje v Ljubljani, gre pa tudi na deželo. Prijazne ponudbe z navedbo plače, se prosijo pod šifro „julij 19“ na upravo lista. 774

Razno:

Dve kravi vzamem v reajo. Več pove upravn. listu Jugoslavije v Celju. 787

Stanovanje z eno ali dvema sobama in kuhinjo iščeta novoporočenca za takoj ali julij. Ponudbe pod „Mirna stranka“. 778

Išče se soba izven Ljubljane okolica Kranj ali Kamnik. Pisma naj se pošljejo na upravn. listu Jugoslavije pod šifro „Meblovana soba“.

Dva visokošolca dalmatince, iščeta sobo, ako mogoče v bližini obrtne šole. Ponudbe na upravo pod „visokošolca“. 768

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Gospod, ki se je odzval na šifro „Skratelj“ naj pošlje takoj svojo sliko na upravo „Jugoslavije“, podružnica v Novem mestu pod šifro „Skrateljček“. 780

Državni službenec, 28 let star, z zasigurno eksistenco in starostno preskrbo, želi znanja z izobraženo, pošteno gospodično ali vdovo brez otrok, v starosti do 24 let v svrhu poznejše ženitve z malim premoženjem. Le resne ponudbe s polnim naslovom ako mogoče s sliko, katero se na zahtevo takoj vrne pod „Tajnost zajamčena“ na upravn. listu. 783

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku „Jugoslavija“!

Ako iščete službo, ali pa če imate kaj naprodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v „Jugoslaviji“

VOŽNJE drv, premoga itd. iz kolodvor in na kolodvor

oskrbuje najceneje in točno

JOSIP TURK

prevoznik, Ljubljana, Radeckega cesta številka 3.

Istotam so za poroke in druge prilike elegantni vozovi in konji na razpolago.

Rudolf Rus, Kranj

priporoča svojo bogato

zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Postrežba točna in solidna.

Slivovko, rum,

brinjevec pristni, konjak, sveče stearinske v zavitkih, melado, slivno in jabolčno jedilno olje, poper itd. nudimo po najnižjih dnevnih cenah iz najinega tukajšnjega skladišča.

Samo na debelo.

Gregorc & Verlič, Ljubljana,

Cesta na Rudolfovo železnico 7.

Kopalištni zdravnik

dr. Franjo Kolterer

ordinira v Strossmayerjevem domu

Rogaška Slatina.

Prva slovenska kavarna

„CENTRAL“

v Mariboru

se priporoča Jugoslovanom domačim in tujim, ki prihajajo v Maribor. — Postrežba točna.

Smrekov les

stoječ v gozdu, na lepem spravilu, približno 6 km od žel. postaje se proda in sicer: v Brezovci 120 m³, v Bukovlju 100 m³, v Peračici 100 m³. Ponudbe z navedbo cen za 1 m³ je poslati najkasneje do 22. jun. t. l. na oskrbn. listu grofa Thurna v Radovljici.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po 2% brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nevzdržne vloge obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni sklad (lastno premoženje) nad milijona kron! — Hranilnica posoja na zemljišča po 50 let na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na pr. doznik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 K z obrestnim vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem junija 1918 je bilo stanje hran. vlog nad 9 milijono 700.000 kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam: nad 2 milijona 700.000 kron.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(6. nadaljevanje.)

Žalostno je pripovedovati, da mati in sin nista imela rada drug drugega. Cesarica je imela navado reči, da je bila le po naključju Rudolfova mati in da je vse, kar se je pisalo o veliki njeni ljubezni do njega, popolnoma neresnično. Moja teta ni imela do nobene materinske ljubezni, razen za Valerijo; po njenih mislih so otroci samo povečevali njeno starost, njej pa je mrzelo vse, kar je značilo tok časa, kakor n. pr. rastoča družina. »Jaz želim biti vedno mlada,« mi je venomer ponavljala.

Rudolf je bil drugi dan zelo robot do mene; ko me je srečal, ko sem jezdila z grofom Elemèrjem, se je vrnil s svojim konjem med naju ter se hripavo smejal. Pozneje sem ga dobila zunaj hlevov in sem ga takoj vprašala: Zakaj si se pa danes smejal, Rudolf?«

»Zakaj sem se smejal? Veš, Marija, meni je vedno pogodu, kadar vidim zaljubljena dekleta. Elizabeta T—, hrepeni po meni prav tako, kakor ti po grofu Elemèrju. Ta trapasta gos misli, da jo obožujem in tako lahko naredim ž njo, kar se mi zljubi.«

»Ti si bahašk lažnjivec,« sem mu rekla.

»O, ali res? No, poglej,« in preslono naslednik je odprl svojo listnico ter mi pokazal sliko Elizabete T—, ki je napisala na drugi strani strastno ljubavno izjavo.

»Daj mi to sliko,« sem rekla, »ni prav, da bi jo tak surovež imel.«

»Prečastiti otrok,« nikari ne trati besedi z Elizabete, kajti ona ni za las boljša, kakor večina deklet.«

Pri teh besedah se nisem mogla več brzdati; pozabila sem na dostojanstvo svojega bratranca ter mu dala krepko zaušnico.

Rudolf se je pomenljivo priklonil. »Tega ne pozabim,« je pripomnil.

Pri obedu sem povedala cesarici celo zgodbo. »To je bilo precej neprevidno od tebe,« je rekla, »kajti Rudolf je kaj nevaren sovražnik.«

Četrto poglavje.

Srečni so bili dnevi v Gödöllö. Cesarica in jaz sva obedovali včasih z malo Valerijo in tuptam se nam je pridružil cesar. Tja je zahajal tudi „stric Nando“, kakor so doma rekali velikemu vojvodi toskanskemu, Ferdinandu.

Veliki vojvoda je vedno igral ulogo burkeža, da bi zabaval Franca Jožefa in to se mu je nenevadno dobro posrečilo. Elizabeta je navadno zrla nanj z dobrodušnim zaničevanjem in spominjam se „strica Nanda“ kot prijaznega, ne preveč čednega možaka, ki je vedno skušal, da bi se mogel z mojo materjo z očmi loviti. »Dajte mi poljubček, baronica,« je rekel nekoč po svoji šaljivi navadi in mamnin resni odgovor je izzval splošen smeh. »Veste, jaz bi ga že dala,« je odvrnila, »ali pošteno rečeno, vi niste videti dovolj čedni za poljub.« Cesarica je dala velikemu vojvodi priimek „ribič biserov“; kedaroli je namreč dospelo v Solnogradu novo dete, darkoli je Franc Jožef obdaroval mladega nadvojvodo ali nadvojvodinjo z biserno ovratnico. »Tu prihaja ribič biserov,« je rekala Elizabeta, ko se je družina strica Nanda leto za letom množila, »kmalu bo imel krasne zbirke biserov in otrok.«

S cesarico sve čisto obedovali sami in po obedu, je dala po navadi odstraniti lasne igle, tako da so se ji valili lasje po ramenah nizdol.

Govorila je rada, kadar je bila srečna in vesela in je bilo življenje videti rožnato, včasih pa je bila črna in slabe volje in loteval se jo je strah pred rastočo starostjo. Naloga njenega življenja je bila, ohraniti se mlado, in vedno je razmišljala o najboljših metodah, kako bi si ohranila svojo lepoto.

Elizabeta ni verovala v nobeno posebno ravnanje v ta namen. Včasih je rabila samo navadno toaletno kremo, včasih je ponoči nosila na obrazu nekako masko, podlaženo znotraj s surovo teletino, za časa rdečih jagod pa si je mazala obraz in vrat z zmečkanih jagodami.

Cesarica se je kopala v toplem oljkinem olju, ki je po njenih mislih pomagalo ohraniti voljnost in mehkoost njene postave; nekoč pa je bilo olje malodane vrelo in se je komaj rešila strašne smrti, kakor jo je umrlo mnogo krščanskih mučencev. Pogosto je spala z mokrimi brisalkami okrog pasu, da ohrani vitko sorazmernost ter je pila v ta namen nek grozen izvarek, sestavljen iz beljakov petero, šestero jajec in soli.

Enkrat na mesec so umivali Elizabetine težke kostanjaste lasje s surovimi jajci in konjakom in jih nato izplakovali z nekim desinfekcijskim sredstvom.

Ko je bilo pravo umivanje dokončano, je cesarica oblekla dolgo, nepremočljivo svilnato haljo in hodila po sobani gor in dol, dekler se lasje niso posušili. Žensko, ki je bila njena lasničarka, je bilo težko kdaj videti brez rokavic, ki jih je nosila celo ponoči. Nohte je imela prav na kratko pristrizene,

prstanov ni smela nositi, rokavi njene bele obleke so bili čisto kratki. Malone s polno resnico se lahko trdi, da so bili lasje tete Cissi vsi poštetni.

Cesarica je ljubila majhne, tesno se prilagajoče srajce, z doljna obleka pa je bila iz svilnatega trikoja poleti, pozimi pa iz usnja. Njeni mnogobrveni satenasti in moarirani korzeti so bili delani v Parizu, in nosila jih je le nekaj tednov. Spredaj se niso dali zvezati, ker so Elizabeto vedno trdo povezali v njene korzete; delo, ki je trajalo celo uro. Njene svilene nogavice so prišle od londonske tvrdke Swears in Wells, in v onih predoprtnih (suspender) časih jih je cesarica pritrdila s trakovi h korzetu.

Perilo moje tete je bilo krasno in izredno fine kakovosti; njene ponočne haljine so bile čisto preproste, vedno pa prepletene in zvezane z rdečim satenastim trakom. Spodnjega krila ni nikdar nosila in kadar se je podala poleti na izprehod, je vedno vteknila gole noge v čevlje; in pod srajco in modercem ni nosila nikakega perila. Pri takih priložnostih Elizabeta ni marala klobuka in njeni dežniki, ki so bili veliki, nerodni in z usnjem obrobljeni, so bili kaj neelegantni in težki za nositi.

Močno nagnenje do štiri, peturne hoje, po zimi in poletu je bilo del njenega vsakdanjega življenja in Elizabeta je mogla hoditi tudi devet, deset ur nepretrgoma, ne da bi bila utrujena. Tega pa niso bile zmožne njene dvorne dame, o katerih se more reči, da so se nahodile v svoji službi. Naposled pa je ta čezmerna vaja jako škodljivo vplivala na cesarično konstitucijo, ker je zavživala samo toliko hrane, da se je mogla obdržati pri življenju.

Elizabeta je spala na preprosti železni postelji, ki jo je jemala seboj, kamorkoli je šla. Blazine je zametavala in je ležala čisto ravno, bržčas radi tega, ker ji je kdo rekel, da je to dobro za njeno lepoto.

Cesarica je sovražila dišave in njenemu spremstvu je bilo prepovedano rabiti jih. Za dragulje ni nikdar marala, akoravno je kazala sijajne okrase pri dvornih ceremonijah. Prsti so ji bili vedno brez prstanov, vendar je nekaj prstanov nosila na veržiči okrog vratu. Moja teta je oboževala bisere in jih je imela cele množine najdražjih, prekrasnih izvodov; pogosto jim je dala »morsko kopel«, ker se misli, da ohranijo njihovo lepoto.

Elizabeta je prebila dolge ure pri svoji šiviji, kadar ji je bilo treba pomeriti in preizkusiti obleko, ker jo je bilo kaj ježko zadovoljiti. Proučevala je kroj in slog na lesenem konju, stoječem pred velikim ogledalom. »Sama nečimurnost!« slišim vzklikati nekatere ljudi; toda moja teta je smatrala kot svojo dolžnost opraviti se, kakor gre cesarici. »Ljudje pričakujejo od mene, da sem videti lepa in elegantna,« mi je pogostoma rekla, »in jaz čisto mislim, kakšna škoda je, da ne morejo vladarjev videti okrašenih z vsem sijajem minulih časov, kakor kralji in kraljice pravljic. Tako veliko vladarjev je staromodnih in oni si domišljajo, da jim njihovo dostojanstvo zlati oblačilo; a ni tako, njihovi podložniki jim njihovo staromodno zunanost štejejo v zlo. Kneginja Wales* je edina ženska v Evropi poleg mene, ki ji je obleka lepa umetnost, in za velik del njene priljubljenosti se ima zahvaliti temu, da ve, kaj je primerno nositi ob raznih prilikah.«

Neki dan sem opazila nov obraz na sestajališču. Mojo pozornost je obračala nase zala ženska, ki je na prav malomaren način sedela na svojem konju. Bila je baronica Večera, mati Marije Večere, ki se bo njenega imena vedno spominjala v zvezi z žaloigro v Meierlingu. Aristid in Hektor Bahdazzi, brata baronice sta stala skupaj z Nickhyjem Esterházyjem, in vsi so bili videti v prav prijateljskem razmerju s cesarico in cesarjem. Moja teta mi je celo sama predstavila baronico, dejstvo, ki popolnoma ovrže navedbe, da Večerov še dolgo po moji poroki nisem poznala.

Elizabeta mi je mnogo pravila o baronici ter mi zaupala, da je Rudolfu, kot sploh vsi sodijo, silno simpatična, od onega časa, ko je prvič iskal ljubezni.

Nekako ob tem času je cesarica sklenila, da obišče Prago, ker si je želela udeležiti se lovov na Češkem, kjer sem jo potem spremljala. Zapustili smo Gödöllö okrog osmih zvečer v razkošnem posebnem vlaku, ki je imel voz z vzprejemno sobo, zraven pa je bila cesaričina spalnica, ki je mejila na mojo sobo. Njeni strežajki in njena dvornica so imele naslednje vozove. Pripeti so bili vlaku tudi vozovi, določeni za družbo gospodov, ki so imeli vstopiti na vlak dve uri pozneje.

Večerjala sem s cesarico, ki je bila izredno dobre volje; spominjam se še, da mi je pripovedovala neko bajko, v kateri je bila ona Titonija, cesar Oberon pa nek mlad ogrski častnik, grof Imry Hunyady, zaljubljen služabnik po imenu Ims. Alegorija se je nanašala na prvo dobo Elizabetinega življenja, ko se je po hudi bolezni podala na Madeiro. Grof Hunyady je bil eden izmed njenega spremstva; sicer ne vem, kaj se je pravzaprav prigodilo, vem pa, da komornik cesarici ni bil nevšečen. Grof je bil poklican na Dunaj, Elizabetino bivanje na Madeiri pa je bilo nenadno ukinjeno.

Pri večerji sem pila precej bavarskega piva, ki mi je povzročilo silno zaspanost, da me je teta poslala spat. Zatem so prišle strežajke in jo slekle.

* Kraljica Aleksandra.

Svarilo!

Delavcem vseh kategorij.

Vsled neurejenih gospodarskih in prometnih prilik vlada v Belgradu in na ozemlju Kraljevine Srbije **veliko pomanjkanje dela in nezaposlenost delavskih sil.** Delavci vseh kategorij, ki hodijo brez izrečnega poziva v Belgrad za delom, potrošijo vsled velike draginje v kratkem vse svoje prihranke in se izpostavljajo največji bedi.

Svarimo delavce vseh kategorij pred odhajanjem v Belgrad ali v Srbijo, če nimajo delo nakazano od podružnice državne posredovalnice v Ljubljani, Mariboru, in Strnišče pri Ptujju.

Kdor se samolastno poda v Belgrad ali v Srbijo ima nositi sam vse posledice.

Otvoritev vrta.	Pri lepem vremenu igra v nedeljo popoldne ob 19. uri
	Tamb. društvo „Triglav“.
	Vstopnina presta. — Za obilen obisk se priporoča Pilsenska restavracija Gradišče št. 2.

Chlimar motor

s 6—8 konjskimi silami za obrat, približno 100 kg strojnega olja, **dinamo** za električno razsvetljavo — ter manjši svetiljavo ceno prodam. — Ponudbe na MILANA FERJAN, Slovenji gradec.

Anton Pemič, trgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom, CELJE, Samostanska ulica,

se priporoča občinstvu za nakup vseh špecerijskih in kolonijalnih predmetov. Vedno sveža moka in pristna namizna vina. — Postrežba točna in solidna.

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovjšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštnem povzetju za ceno 32 K, poština posebej
Glavno zastopstvo „KINTA“ svetilk, Ljubljana, Dunajska cesta 12.
Telegrami: KINTA Ljubljana.

Pisemski papir najfineše vrste

priporoča

Marija Tičar, Ljubljana

Največja izbira umetniških razglednic

Potrebuje?

Prosim, naročite takoj, dokler je še zaloga pisarniški, konceptni, fini kancelijski, svileni, ogljeni (vse barve), Indigo modri in vijoličast

papir.

Noteze, pivnike, peresa, radirke, trakove za pisalne stroje, bloki za pisarne, žepna peresa (Füllfeder), kopirne knjige, trgovske knjige, uradne kuverte, trg. pis. klej (gumi), voščeni papir, pisemski papir, zavijalni in vse druge vrste papirja. Kopirne preše, narodne in umetne razglednice

razpošiljam na debelo in drobno.

V zalogi 150 parov nogavice za dame in 30 kg gumnic za vezenje trt. — Postrežba točna in dobra.

Se priporoča tvrdka

JOS. OMERSA,

trgovska agentura in komisijska trgovina
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6/1.

Kmalu ni bilo slišati drugega glasu kakor ropot vlaka, ki je hitel skozi temo...

Ko smo drugo jutro dospeli v Pardubice, se je bilo zbralo tam mnogo češkega plemstva; zato je bilo tudi veliko predstavljajna, ki je bilo tedi silno nadležno, in je bila jako vesela, ko sva sedeli v kočiji, na potu k cesarski žrebčarni v Hladrupu.

Spala sem v zakristiji kapelice, kamor je sijala luna skozi dvoje oken brez oboknic. Zjutraj sem zarana vstala in se peljala s cesarico nazaj v Pardubice, kjer je prejšnji dan ostalo spremstvo gospodov in sem bila ondi predstavljena knezu in kneginji Fürstenberg. Knez je bil nadzornik psov, kneginja je bila pa nekoč zaupnica Elizabete, a sta se zelo odtujili, tako da se že več let nista videli.

Cesarica si je najprej ogledala hleve, nato pa se podala h knezu Auerspergu, kjer sem prvič videla zbrano družino Larischev. Moj bodoči soprog, grof Jurij, je bil takrat boječ majhen poročnik, čegar precej navaden obraz so kazile pege.

Tisti večer se je podala teta že ob osmih k počitku, jaz pa sem zopet prav dobro spala v zakristiji. Zbudila sem se zgodaj zjutraj; tisoč žgolečih glasov, ki so prepevali v prosti naravi, me je spravilo iz postelje, da sem se oblekla in odjezdila na izprehod. Blizu Pardubic sem naletela na Nickyja Esterházyja, ki mu je bila menda tudi tako zgodnja ježa povseči; veselo sem ga pozdravila.

On pa mi ni odzdravil, ampak je ozvolovljen rekel: »Jako nepremišljeno od vas, da jezdite sami, baronesa. Čudim se takemu vašemu vedenju, ko bivate s cesarico skupaj.«

»Prav lepa hvala,« sem odgovorila, »sicer pa nikari ne pustite, da bi se vam konj prehladil.« Vzpodbodla sem konja in odjahala.

Povedala sem tedi o tem srečanju z Nickyjem; ona pa se je samo nasmejala.

»Čemu pride ta nadležnež povsod za nami?« sem vprašala.

»Ali Marija... naposled je res brhek,« se je glasil tetin odgovor. Te besede »er ist aber so nett«, je rabila vedno, kadar je govorila o ljudeh, ki so ji bili všeč...

Po zajtrku smo se podali na grad grofa Kinskega v Slatinanu, kjer je bilo povabljenega zelo veliko elegantnega sveta, da sprejmejo cesarico. S precejšnjo ceremonijo so nas peljali v velik salon; takrat sem se zavedla visokega socialnega stališča, ki sem ga zavzemala kot nečakinja in ljubljenska avstrijske cesarice. Podali so nam čaja, ki ga pa Elizabeta nikdar in ob nobenem času ni pila. Videla sem tisti njen hladni pogled, ki ji je bil lasten, kadar je bila pri izvrševanju svojega poklica, kakor je nazivala take sestanke. Ko so se semtertja najine oči ujele, se je narahlo zaničljivo namrdnila; pogostitev s čajem je doživel skoraj da fijasko, kajti cesarica še poskusila ni, da bi vzela gostom boječnost.

Sedela sem poleg Jurija Larischea in sem spoznala, da nikdar v svojem življenju nisem naletela na tako dolgočasnega človeka. Ko sem se tako dolgočasila poleg tega molčečega človeka, sem bila prav vesela, da sem mogla s teto Cissi oditi in si ogledati slovite hleve kneza Kinskega. Pohvalili sva kajpada konje in pse ter se poslovili.

Ko sva se peljali domov, je cesarica pričela pogovor:

»Kaj pa misliš o Juriju Larischu?«

»Menim, da bi si moral odstraniti tiste pege z obraza,« sem odvrnila; »pa kako nezadovoljen in nesrečen je videti!«

»Jurij je nečak starega grofa Larischea,« je nadaljevala cesarica, »oče in mati sta mu že umrla. Mati mu je bila lepa Stirbey. Oče mu je umrl v blaznici. Jurija je vzgojil njegov stric Ivan Larisch, kjer so ubogega fanta menda vedno skrivali svetu. Ima dve sestri: Jetta, ki se je že poročila s svojim bratrancom Henrikom, pa Mici, ki še ni oddana. To je njihova rodbinska kronika.«

Teta je prenehala, nato pa je rekla nekam resnobno: »Draga moja, dan bo prišel, ko se boš morala poročiti. Strašno bi bila ljubosumna na vsakega moža, ki bi prišel med naju, in ki bi mi onemogočal videti te, kadar bi hotela. Veš, prepričana pa sem, da se ta neškodljivi mali Larisch ne bi nikdar vmešaval v ravnanje svoje žene; on bi bil ravno pravi koristni soprog, s katerim bi te želela videti poročeno.«

»Oj, teta Cissi — ne verujem, da bi mogla kdaj živeti s tako dolgočasnim možem, kakor je grof Jurij,« sem vzkliknila.

»Kar se tega tiče,« je odgovorila Elizabeta, »ženska našega sveta ne more rabiti drugačnega kot dolgočasnega moža! Sijajnost naj pride od zunaj. Vendar si dobro premisli moj nasvet, otrok moj, in če bi lahko sklenila ta zakon, se v prihodnji seziji lahko vse uredi.«

Naslednji dan smo šli v Prago, ker je Elizabeta želela obiskati staro cesarico Marijo Ano na Hradčinu. Ko smo se peljali skozi mesto, mi je cesarica naročila, da naj se prav diskretno vedem, ker se bom sešla s plemenitimi gospodi reda sv. Terezije, ki so živele v samotni na Hradčinu.

Namen tega reda je, preskrbeti gospodi odličnega rodu domovanje. V palači dobe vrsto sob, iz cesarskih kuhinj hrano, konje in kočije pa iz cesarskih hlevov. (Dalje prihodnjik.)

250.000 kom. zidne opeke

ima na razpolago

Valentin Urbančič, Ljubljana,
Bleiweisova cesta 18.

Vsega zdravilstva
Dr. ŽIVKO LAPAJNE
nastanil se je
v LJUBLJANI
Kongresni trg št. 14, I. nadstr.

Mlinska sita

treh vrst ima v zalogi
tvrdka

Hrovat & Komp.
Ljubljana.

K. Linhart, urar

Marija Terezija c. 7.

Veika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

Inženirja

(merilca), kateri ima prakso v trahiranju ozkotirnih železniških prog se sprejme. Delo za 1-2 meseca. Nastop takoj. Plača po dogovoru. — Orodje potrebno. — Porudbe na

Šentjanški premogokop
A. JAKIL, KRMEJ,
(Dolenjsko).

Proda se

zelo ugodno

črna kobilica

5 let stara z žrebotom, lahek eleganten brek za eno ali dvovprego, vporabljen tudi brez sedežev; za brek so poleg tudi sanke, en brun, tovorni voz za par konj in angleška kakor tudi prsna kompletna konjska oprema.

Več se poižve pri

Milanu Škerlu,
Karlovska cesta št. 11.

Julij MEINL
Ljubljana

Kava žgana

» surova

Kavni pridatek

Olivno olje la

Sardine najboljše vrste

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

R i ž

Kond. mleko s sladkorjem

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej franko.

Zaloga oblek po najnižji dnevni ceni.

Lastni moderno opremljeni modni salon. Velika izbira vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga.

Razpošiljalnica po celem SHS ozemlju.

Se priporoča, p. n. trgovcem in sl. občinstvu

SCHWAB & BIZJAK, Ljubljana,

prej T. KUNC.

Dvorni trg št. 3.

pod Narodno kavarno.

Objava.

Podpisani naznanjajo, da so zvišali

obrestno mero vlog na knjižice oziroma na tekoči račun, začeni s 1. julijem t. l.

na 3% čistih

pri vlogah na tekoči račun z najmanj trimesečno odpovedjo pa

na 3 1/4% čistih.

Denarni zavodi v Ljubljani.

Karl Kossär

hotel in mesarija v Ptujju — Srbski trg.

Vsem okoličanom in prišedšim potnikom uljudno naznanjam, da odprem v par dneh

salonsko sobo

kjer bodem postregel z najboljšo pijačo in jedačo. Točim celi dan sveže pivo, pristna lastna vina ter zadovoljim goste z najboljšo hrano po primernih cenah.

Spoštovanjem

Karol Kossär.